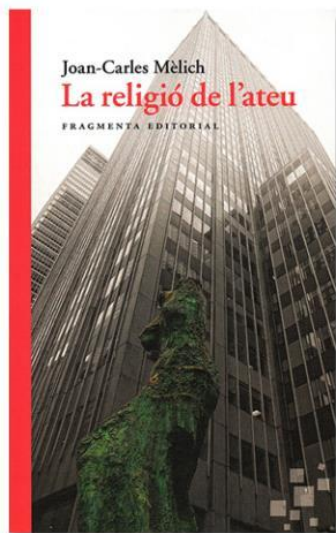

LITERATURA

La religió de l'ateu segons Mèlich

TERESA COSTA-GRAMUNT | 12-05-2019 20:19 | Lectures 166

Arxivat a: [Literatura \(/etiqueta/literatura/\)](#) | [Llibres \(/etiqueta/llibres/\)](#)[Teresa Costa-Gramunt \(/etiqueta/teresa-costa-gramunt/\)](#)

Imatge coberta de 'La religió de l'ateu', de Joan-Carles Mèlich. Eix

A *La religió de l'ateu* (Fragmenta), el seu autor, el filòsof Joan-Carles Mèlich, fa un elogi del que anomena la prosa de la vida en contraposició a la metafísica, o el pensament metafísic els antecedents del qual ja es troben en Plató i la seva filosofia de les idees com a matrius de la manifestació de la realitat.

Què s'esdevé en el transcurs del pensament occidental quan l'Absolut passa a millor vida, quan Déu (o la idea de Déu) mor (Nietzsche, Heidegger)? Neix una forma de viure que refusa la idea de transcendència perquè entén que tot el que vivim és ara i aquí. És innegable que també és innegable que la humanitat poc hauria avançat sense l'anhel de millora a través de projeccions ideals, utopies.

Mèlich reprèn els seus arguments sobre la prosa de la vida, la seva visió literària de la vida, inspirats en les reflexions que Milan Kundera fa sobre la novel·la com el relat de les nostres vides. En efecte: la nostra vida conscient és un relat del jo, el personatge principal i centre d'un entramat de vides i circumstàncies (els altres i allò altre) que el psicoanalista Juan Rof Carballo va descriure com a *l'ordit constitutiu* de l'existència. No obstant això, crec que cal comptar amb una vida secreta: les forces del subconscient que el jo no sempre pot manejar, i amb el supraconscient, que depassa els límits del jo (un fil de memòria si el restringim al jo narrador).

El blog de Teresa Costa-Gramunt (/opinio/el-blog-de-teresa-costa-gramunt)

Teresa Costa-Gramunt

Un espai-estat d'ànim

<http://elvelldharmonia.blogspot.com><http://elvelldharmonia.blogspot.com>

ÚLTIMS ARTICLES PUBLICATS

[La religió de l'ateu segons Mèlich \(/opinio/doc/83120/la-religio-de-lateu-segons-melich.html\)](#)[Una mirada diferent a la Vall de Boi \(/opinio/doc/82958/una-mirada-diferent-a-la-vall-de-boi.html\)](#)[Camí de margarides \(/opinio/doc/82873/cami-de-margarides.html\)](#)[Els fruits culturals de l'herència cristiana \(/opinio/doc/82763/els-fruits-culturals-de-lherencia-cristiana.html\)](#)[A la vida per l'olor \(/opinio/doc/82665/a-la-vida-per-lolor.html\)](#)

La tesi plantejada per Mèlich constitueix gairebé una esmena a la totalitat de la metafísica o transcendència: el supraconscient de la psique. Cert que la nostra vida és com una novel·la constituïda per capítols. Cert que la vida humana està constituïda per fets concrets i observables: naixem, gaudim, patim i morim. Cert que la prosa, la novel·la, dóna fe de la nostra palpable contingència, de la nostra corporalitat lluny de l'ideal. La novel·la reflecteix les nostres vides grans o petites, més aviat petites, diria, ja que els herois són cosa dels grans drames grecs, drames arquetípics, categòrics, amb preocupacions metafísiques. No voldria fer plorar el poeta Homer, ja prou que ho deu lamentar.

Joan-Carles Mèlich escriu que en la semàntica de la novel·la hi ha *les confessions dels narrador sobre la veritat humana*. Des del Quixot la novel·la és una ficció per dir les nostres grans veritats, veritats subjectives, no objectives perquè fora de nosaltres què sabem.

Ara bé. Al meu entendre, sí que sabem alguna cosa des del moment que l'experimentem, portes endins, en aquell espai secret; una cosa percebuda a través dels sentits corporals, no som esperits ambulants. Però en aquest sentir hi ha alguna cosa que no és mesurable, una experiència de naturalesa material i alhora immaterial, indefinible, però a la qual li podríem posar el nom de vida poètica tal com els antics la devien conceptualitzar, o vida religiosa en el sentit de relligar dues realitats aparentment separades com és la sensible-corporal amb l'espiritual. Tampoc ningú no podria negar aquest sentir que la poesia i l'experiència religiosa reflecteixen: una experiència difícil de narrar. Perquè és difícil dir l'indicible, definir l'indefinible, però tan real encara que no se'n pugui donar raó de manera positivista, empírica. Cal recórrer a altres llenguatges com el simbòlic, el llenguatge de l'ànima.

És clar que l'ànima no sembla que tingui cap paper –el tradicional de la intermediació entre els dos móns, el físic i el metafísic!– en la vida en prosa que configura el marc mental de l'ateu... Amb tot, Joan-Carles Mèlich diu en les seves reflexions que la mort de Déu no és la mort de la religió, i que la prosa de la vida és la vida de les singularitats, de la matèria no material, dels objectes que tenen la seva història, dels instants de plaer que obren les portes a l'infinit.

Així, malgrat es vulguin desterrar els absoluts com a veritats absolutes, i ja hi estic d'acord perquè vivim en el món del relatiu i del vulnerable, no sembla que es puguin desterrar experiències poètiques tan reals com les vivències unitives (de l'absolut?) que la ciència psicològica anomena experiències límit. Experiències que troben veu en el llenguatge simbòlic, poètic, perquè el llenguatge referencial és limitat i no serveix.

La prosa de la vida, segons Mèlich, és una obertura a la *religió de l'ateu*. Crec que antropològicament parlant no ens podem allunyar totalment del concepte religió, ja que l'espiritual de l'existència humana és una realitat que essent viscuda dins les religions també pot ser viscuda fora de les religions. Entre altres possibilitats, en els nostres dies prosaics tal vegada el metafísic, que contempla la capacitat visionària i la imaginació creativa, hagi trobat refugi en l'art i en la poesia, com de fet ja era al principi. I és que la poesia, com la prosa, és també una forma de vida.

Ens interessa molt la teva opinió!

ENSENYAMENT

Pam! El TDAH té una base genètica! (/opinio/doc/80979/pam--el-tdah-te-una-base-genetica-.html)

JORDI LARREGOLA

Els alumnes amb TDAH necessiten un entorn regulat, amb límits. Els costarà seguir-los, es perdran sovint, però la seva absència els descontrola encara més

EL MÉS VIST A OPINIÓ

- 1 **No ens adherim a les demandes del Pacte del Penedès Marítim** (/opinio/doc/82001/no-ens-adherim-a-les-demandes-del-pacte-del-penedes-maritim.html)
- 2 **L'Esquerra Independentista de Vilafranca crida a no assistir a la rua de carnaval aquest 8 de març** (/opinio/doc/81998/lesquerra-independentista-de-vilafranca-crida-a-no-assistir-a-la-rua-de-carnaval-aquest-8-de-marc.html)
- 3 **Vilanova i la Geltrú, ciutat feminista** (/opinio/doc/81996/vilanova-i-la-geltru-ciutat-feminista.html)
- 4 **L'equip de govern de Vilafranca ignora els veïns i veïnes del Molí d'en Rovira** (/opinio/doc/81742/l-equip-de-govern-ignora-les-veines-i-veins-del-moli-den-rovira.html)
- 5 **Comunicat dels promotors dels projecte de l'Autòdrom de Terramar** (/opinio/doc/81716/comunicat-dels-promotors-dels-projecte-de-lautodrom-de-terramar.html)
- 6 **La CUP de Sant Sadurní acusa el govern de passivitat davant el nou ERO a Codorniu** (/opinio/doc/82095/la-cup-de-sant-sadurni-acusa-al-govern-de-passivitat-davant-el-nou-ero-de-codorniu.html)
- 7 **La participació ciutadana ha estat exclosa en l'anomenat "Pacte del Penedès Marítim"** (/opinio/doc/81700/la-participacio-ciutadana-ha-estat-exclusa-en-l-anomenat-pacte-del-penedes-maritim.html)
- 8 **Un petit carrer estigmatitzat** (/opinio/doc/82509/un-petit-carrer-estigmatizat.html)
- 9 **Una família amb tres fills menors desnonada a Vilafranca del Penedès** (/opinio/doc/81756/una-familia-amb-tres-fills-menors-desnonada-a-vilafranca-del-penedes.html)
- 10 **Se m'ha acabat la sal...** (/opinio/doc/81760/se-mha-acabat-la-sal.html)

ENQUESTA WEB

El PSOE (122) guanya les eleccions i suma amb Cs (57) o amb Podem (42) i independentistes